

Centrālās statistikas pārvaldes (Pārvalde) apsekojuma mērķis, tiesiskais pamatojums un iegūto datu izmantošana

“Pārskats par importa cenām” (1-IC)

- [Kāpēc nepieciešams sniegt datus un kādam nolūkam izmanto oficiālo statistiku?](#)
- [Kāds ir tiesiskais pamats oficiālās statistikas nodrošināšanai?](#)
- [Kur ir noteikts pienākums iesniegt datus?](#)
- [Vai Pārvalde izmanto administratīvajos datu avotos \(piemēram, valsts reģistros\) pieejamo informāciju?](#)
- [Kam ir jāiesniedz dati?](#)
- [Kur publicē oficiālo statistiku?](#)
- [Kas ir galvenie oficiālās statistikas lietotāji?](#)
- [Vai Pārvalde ievēro datu konfidencialitāti?](#)
- [Vai Pārvalde ievēro Vispārējo datu aizsardzības regulu?](#)

Kāpēc nepieciešams sniegt datus un kādam nolūkam izmanto oficiālo statistiku?

Pārvalde lūdz iesniegt datus, lai nodrošinātu lietotāju vajadzības, kas definētas [Oficiālās statistikas programmas](#) pielikuma 1. punktā (Nacionālo kontu sistēma) un 4. punktā (Cenu statistika).

Ikvienu uzņēmuma sniegtie dati par importēto (t.sk. no ES dalībvalstīm ievesto) preču cenām nodrošina informāciju importa cenu indeksu aprēķiniem. Importa cenu indeksi (ICI) ir importēto preču cenu dinamikas rādītājs, tā mērķis ir atspoguļot kopējās mēneša cenu izmaiņas no citām valstīm importētajiem produktiem. ICI ir viens no īstermiņa statistikas rādītājiem. [Īstermiņa statistikas rādītāji](#) parāda aktuālāko situāciju Latvijas, Eiropas un pasaules ekonomikā, līdz ar ko nodrošina jaunāko informāciju plānošanai, novērtēšanai un analīzei.

ICI ir viens no Eiropas galvenajiem ekonomikas rādītājiem (PEEI), ko izmanto, lai uzraudzītu un vadītu ekonomikas un monetāro politiku Eiropas Savienībā.

Kopsavilkuma datus izmanto dažādas Latvijas un Eiropas Savienības institūcijas, starptautiskās organizācijas un citi datu lietotāji importēto preču cenu dinamikas analīzei, salīdzināšanai, prognožu izstrādei, lēmumu pieņemšanai, politikas

plānošanai, kā arī citiem mērķiem. Piemēram, Ekonomikas ministrija gatavojot regulāro Latvijas ekonomikas attīstības pārskatu.

Apsekojumā iegūtos kopsavilkuma datus izmanto arī:

- iekšzemes kopprodukta pārrēķiniem salīdzināmajās cenās;
- ārējās tirdzniecības statistikā ļauj noteikt cenu izmaiņu ietekmi uz importa vērtības faktisko pieaugumu.

➤ Kāds ir tiesiskais pamats oficiālās statistikas nodrošināšanai?

Oficiālo statistiku nodrošina, lai izpildītu šo tiesību aktu:

- Eiropas Parlamenta un Padomes 2019. gada 27. novembra Regulu (ES) Nr. 2019/2152 par Eiropas uzņēmējdarbības statistiku, ar ko atceļ 10 tiesību aktus uzņēmējdarbības statistikas jomā.

➤ Kur ir noteikts pienākums iesniegt datus?

Pienākums iesniegt datus izriet no [Statistikas likuma 14. panta pirmās daļas](#), kurā noteikts, ka Pārvaldei ir tiesības pieprasīt, lai respondents sagatavo un sniedz datus par statistisko vienību, arī ierobežotas pieejamības informāciju, lai nodrošinātu oficiālo statistiku. Respondents statistikas iestādei tās noteiktajā termiņā, formā un apjomā sniedz patiesus datus. Pēc statistikas iestādes pieprasījuma respondents sniedz rakstveida vai mutvārdu paskaidrojumus par šiem datiem.

➤ Vai Pārvalde izmanto administratīvajos datu avotos (piemēram, valsts reģistros) pieejamo informāciju?

Viendabīgu preču grupām izmanto datus no Pārvaldes Ārējās tirdzniecības statistikas datu bāzes (informācija, kas iegūta, izmantojot Pārvaldes veidlapas "Pārskats par tirdzniecību ar Eiropas Savienības dalībvalstīm" (Ievedums-Intrastat-1A, Ievedums-Intrastat-1B, Izvedums-Intrastat-2A un Izvedums-Intrastat-2B), VID muitas deklarāciju datus, VID PVN deklarāciju datus, Civilās aviācijas aģentūras informāciju, VAS "Latvijas Jūras administrācijas" informāciju, pārvades sistēmas operatora ikmēneša informāciju par elektroenerģijas pārvadi), kā arī elektroenerģijas un dabas gāzes biržu datus.

➤ Kam ir jāiesniedz dati?

Apsekojumā iekļauj ekonomiski aktīvos uzņēmumus, kuru īpatsvars pēc veidlapā norādītā KN koda ievaduma vērtības ir ne mazāk kā 1% tirgus zonas ietvaros. KN kodus izvēlas atbilstoši CPA 2.1. red. iedaļām:

- A "Lauksaimniecības, mežsaimniecības un zivsaimniecības produkti";
- B "Derīgo izrakteņu ieguve";
- C "Gatavie izstrādājumi";
- D "Elektroenerģija, gāze, ūdens tvaiks un gaisa kondicionēšana";
- E "Ūdens piegāde; Notekūdeņu, atkritumu apsaimniekošanas un attīrīšanas pakalpojumi".

Izlases izveidošanas standarts:

- [Komisijas 2020. gada 30. jūlija īstenošanas Regulas Nr. 2020/1197](#), ar kuru nosaka tehniskās specifikācijas un kārtību saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2019/2152 par Eiropas uzņēmējdarbības statistiku, ar ko atceļ 10 tiesību aktus uzņēmējdarbības statistikas jomā 1. pants un 1. pielikuma B daļas 4. tabula;
- [Ministru kabineta 2016. gada 20. decembra noteikumi Nr. 812](#) "Oficiālās statistikas veidlapu paraugu apstiprināšanas un veidlapu aizpildīšanas un iesniegšanas noteikumi".

Kur publicē oficiālo statistiku?

- [Oficiālās statistikas portālā](#)
- Eiropas Savienības Statistikas biroja (Eurostat) [datubāzē](#)
- [Datu vizualizācijas rīkos](#) Eiropas Savienības Statistikas biroja (Eurostat) tīmekļa vietnē

Kas ir galvenie oficiālās statistikas lietotāji?

- [Ekonomikas ministrija](#):
 - [Latvijas ekonomikas attīstības pārskats](#)
- [Latvijas Banka](#)
- Starptautiskais Valūtas fonds ([IMF](#))
- Apvienoto Nāciju Organizācija ([UN](#)) un tās aģentūras

Vai Pārvalde ievēro datu konfidencialitāti?

Pārvalde ievēro datu konfidencialitāti. Pārvaldes nodarbinātajiem aizliegts izpaust datus un citu ierobežotas pieejamības informāciju, kas viņiem kļuvusi zināma, pildot dienesta vai darba pienākumus. Tas attiecas arī uz personām, kuras uz laiku ir iesaistītas oficiālās statistikas nodrošināšanā vai ar kurām izbeigtas darba vai dienesta tiesiskās attiecības.

Pārvalde veic nepieciešamās darbības, lai novērstu neatļautu piekļuvi datiem, to sagrozīšanu vai izplatīšanu, nejaušu vai neatļautu iznīcināšanu.

No respondentiem iegūtos datus izmanto oficiālās statistikas nodrošināšanai, tas nozīmē, ka datus, kas primāri iegūti statistikas nodrošināšanai, nedrīkst izmantot civilprocesā, administratīvajā procesā, kriminālprocesā vai komercdarbībā.

Vai Pārvalde ievēro Vispārējo datu aizsardzības regulu?

Pārvalde ievēro Vispārējo datu aizsardzības regulu.

Pārvalde pieprasa un apstrādā datus saskaņā ar [Eiropas Parlamenta un Padomes 2016. gada 27. aprīļa Regulas \(ES\) 2016/679](#) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK 6. panta 1. punkta c) un e) apakšpunktu un 89. panta 1. un 2. punktu normatīvajos aktos noteikto uzdevumu izpildei vai sabiedrības interesēs.

Vairāk par informācijas drošību un datu aizsardzību var atrast Pārvaldes mājaslapā: <https://www.csp.gov.lv/lv/informacijas-drosiba-un-datu-aizsardziba>.